

PRAVA TRANSRODNIH OSOBA

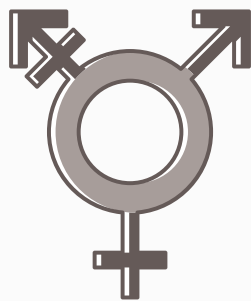
PRAVNI OKVIR

Transrodne osobe u BiH oznaku spola u ličnim dokumentima i jedinstveni matični broj mogu promijeniti tek nakon izvršene “potpune” medicinske prilagodbe spola. Ove operacije, trans osobe iz BiH mogu obaviti isključivo u inostranstvu jer medicinske ustanove u BiH nemaju osoblje obučeno da pruži podršku osobama u procesu tranzicije. Troškove medicinskog procesa tranzicije, koje snose same trans osobe, zvanični sistem zdravstvenog osiguranja ne refundira.

INSTITUCIONALNO DJELOVANJE

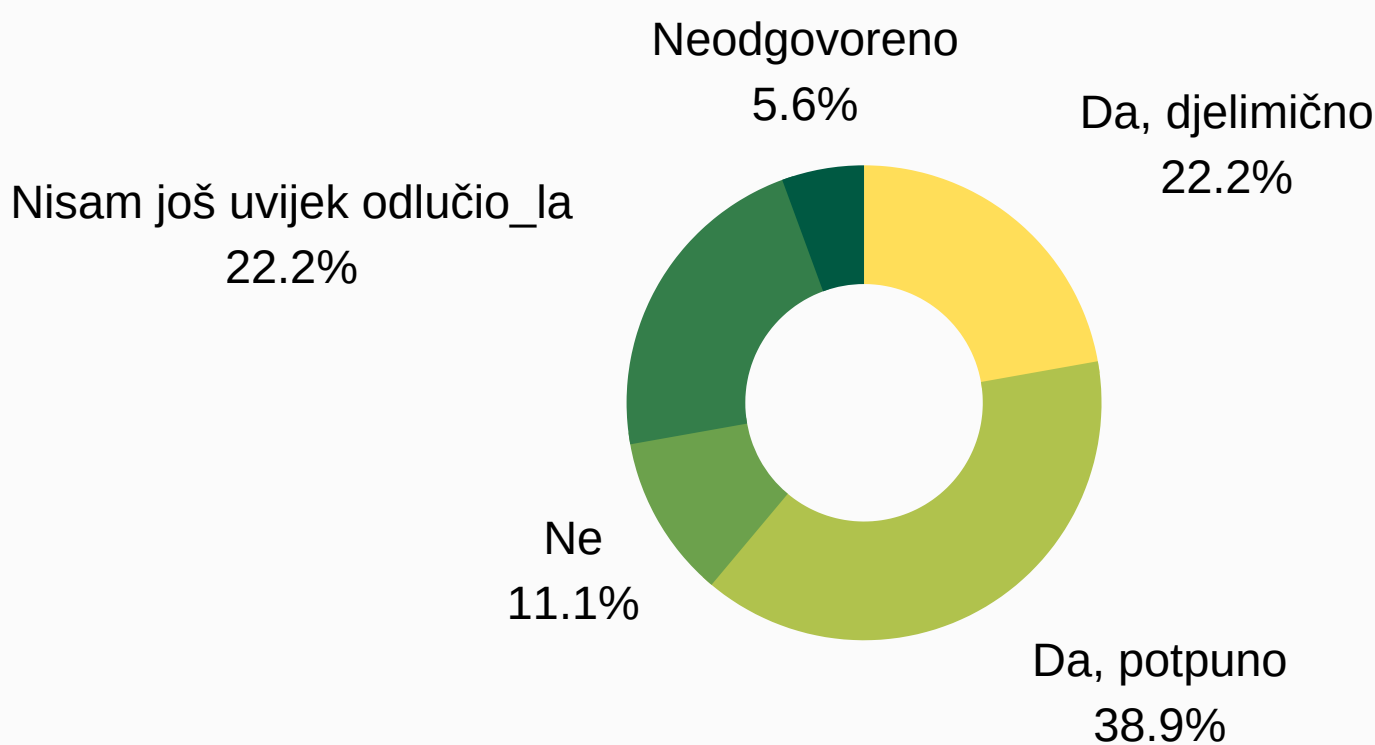
Na inicijativu Sarajevskog otvorenog centra, u Gender akcionom planu Kantona Sarajevo za period od 2019. do 2022. godine u okviru cilja Unaprijeđeno seksualno i reproduktivno zdravlje, predviđeno je da Ministarstvo zdravstva Kantona Sarajevo do kraja 2020. godine izradi Vodič za zdravstvene radnike kako na najbolji način da se postupa sa transrodnim i interspolnim osobama; te inicira akreditaciju Programa zdravstvenih radnika u oblasti pružanja rodno senzitivnih usluga i usluga iz oblasti seksualnog i reproduktivnog zdravlja generalnoj i višestruko marginaliziranim populacijama.

DRUŠTVENA STVARNOST

Istraživanje potreba LGBTI zajednice Sarajevskog otvorenog centra iz 2017. godine pokazalo je da većina transrodnih osoba koje su učestvovala u istraživanju planira djelimično ili potpuno promijeniti spol. Iako odluka o prilagodbi spola još uvijek podrazumijeva da ispitanici_e u potpunosti sami_e snositi sve troškove tretmana, većina mu se planira podvrgnuti jer to smatraju iznimno značajnim korakom u izgradnji vlastitog identiteta.

DA LI PLANIRATE MEDICINSKI PRILAGODITI SPOL?

Sarajevski otvoreni centar je 2018. godine izradio procjenu troškova prilagodbe spola te dao preporuke za unapređenje pravnog i medicinskog pristupa transrodnim osobama u BiH. Potrebne usluge prilagodbe spola, u zavisnosti da li je u pitanju prilagodba ženskog u muški spol (F2M) ili muškog u ženski spol (M2F), te od vrste usluge kreću se od 5 KM za hormone testosterona do skoro 16 000 BAM za hirurške zahvate prilagodbe spola za trans žene.

NAŠE AKTIVNOSTI

Od 2018. godine Sarajevski otvoreni centar organizira edukacije za bh. medicinske stručnjake_inje različitih medicinskih grana o medicinskim aspektima prilagodbe spola, ljudskim pravima i potrebama trans osoba u zdravstvenom sistemu. Također je objavljena publikacija „Medicinski aspekti prilagodbe spola: Priručnik za medicinske stručnjake_inje i zdravstvene radnike_ce o pružanju usluga i podrške trans osobama u procesu tranzicije“.